

Szemináriumvezető tapasztalataim a marxizmus oktatással kapcsolatban

Írta: PETE ISTVÁN tanársegéd

E félévben az Orosz Intézet I. évfolyamán vezettem szemináriumot marxizmusból. A félévi értékelésnél megállapítottam, hogy az elvtársak jó munkát végeztek, s a csoport várakozásán felül szerepelt. Jó munkájuknak az eredménye, hogy 12 hallgató közül 5, Szemenyeyi Emilia, Radványi Tamás, Szombathy Ottilia, Freppán György és Dani Tivadar kaptak felmentést a félévi beszámoló alól. A félév folyamán több elvtárs meglátogatta a szemináriumot. Így Püski Gáborné a Tanulmányi osztályról, Giró Szász és Fehér elvtársak a Marxizmus Tanszék részéről, Padlás elvtárs az Orosz Intézetből. Mindnyájan megállapították, hogy a szeminárium jól dolgozik, s az aktivitással sincs baj, ugyanakkor a hiányosságokra is felhívták a figyelmet. (A látogatókat megkértem mindig, hogy a szeminárium után a helyszínen mondják el észrevételeiket. A múlt évben ugyanis nem egy „ellenőr“ meghallgatván a szemináriumot, zajtalanul eltűnt.)

Hogyan érték el ezt az eredményt?

A félév folyamán állandóan hangsúlyoztam: a tananyag elsajátítása, a szemináriumra való előkészület az előadások kezdődik. Mindenkinek elsőrendű kötelessége az aktív figyelmű, s a jó jegyzetkészítés. A tanszék előadói tudatában voltak annak, hogy politikai nevelőmunkájuk milyensége az előadások színvonalától függ. Hogy ez mennyire így van, mutatják a szemináriumi munka azon hiányosságai, melyek elsősorban az előadások hiányosságaiból adódtak. Főrizs elvtárs például nem megfelelően domborította ki azt, hogy az SZKP új szervezeti szabályzata miben támaszt magasabb követelményeket a párttagokkal szemben. Salánki elvtárs előadása egy részéből nem tűnt ki, hogyan élveződnek ki fokozott mértékben a kapitalizmus elmentmondásai; s ehhez hasonló kérdésekre szemináriumon nem tudtak helyes feleletet adni. Némely előadás „könyvívű“ volt, monoton, tompa hangon adták elő. Egyetemienk nemcsak marxizmusból, de minden tárgyból szakítani kell lehetőleg a jegyzetek egyszerű recitálásával. Ennek előnyeiről felesleges beszélni. Követni kell azon előadók példáját, akik törekszenek élményszerűvé tenni előadásukat. Helyes szépirodalmi művek alkalmas részleteinek felolvasása, egy-két szatirikus megjegyzés a burzsoázis nézetek bírálatával kapcsolatban (például Salánki elvtárs néha igen

hatásosan alkalmazta). Helyes lenne alkalomadtán a tábla használata is. Az idegen neveket jó felírjuk a táblára előadás közben, vagy pedig előtte.

Előadás után kezdődik a közvetlen felkészülés a szemináriumra. Ezt igen helytelenül sokan a kötelező irodalom jegyzetelésével kezdték. Így sokszor megegyeszer leírták azt, amit az előadásban már lejegyeztek. Ugy gondolták, ha kész a jegyzet, már elkészültem a szemináriumra. A felkészülés mindig az előadás anyagának alapos áttanulmányozásával kezdődik, s csak azután jegyzeteltem a kötelező irodalmat; az előadás jegyzeteinek alapján. Egyes meghatározásokat kiegészítettem, olyan kérdéseket, melyeket az előadás nem érintett részletesen kifejlesztettem. Véleményem szerint a párttörténetből elég, ha csak vázlatot készítünk, mivel tankönyv formájában mindenkinek úgyis megvan.

Hallgatóinknak az a panasza, hogy egyes esetekben sok a kötelező irodalom, helytálló. A következő félévben gondosabban kell összeállítani az irodalmat, s így az anyag mennyiségét csökkenteni lehet. Ki kellett jegyzetelni például a kapitalizmus és szocializmus gazdasági alaptörvényét, holott az előadás ezt csak éppen érintette, s a szemináriumon sem szerepelt időhiány miatt, holott az I. éven ennek a megtárgyalására legalább egy szeminárium kellett volna. A kötelező irodalom anyaga alig szerepelt a szemináriumi előkészítő-könnyű így a szemináriumon sem. Ennek következtében joggal az az érzésük hallgatóinknak, hogy nem vették közvetlen hasznát. Szemináriumokon nem az a kötelező irodalom ellenőrzésének jó módszere: „mutasd jegyzeteket“, hanem kérdésekkel kell meggyőződni a kötelező irodalom elsajátításáról. A szemináriumok helyesebb elosztására is fel kell hívni a tanszék figyelmét, mert igen komoly hiba, hogy az utolsó előadások anyagának megtárgyalására kevesebb szeminárium jutott, mint az előzőkre, pedig sokkal több elvi kérdést kellett volna tisztáznunk.

A szeminárium aktivitása véleményem szerint döntően függ hallgatóink lelkiismeretes felkészülése mellett a vezetés módszerétől. Elvi, világnézeti kérdéseket kell elsősorban megtárgyalnunk, s e kérdésekkel kapcsolatban mindenkinek van helyes, vagy helytelen felfogása. A szemináriumvezető feladata, hogy csoportja tagjai bátran elmondják

véleményüket, bírálják egymást, s e vitákból a marxista álláspont kerüljön ki győztesen. Ehhez szükséges, hogy a hallgatók figyelemmel kísérjék egymás hozzászólásait is. Jó bevált módszerem, hogy egy-egy szemináriumi tag „előadása“ után a szeminárium tagjai kérdést tettek fel a kérdés „előadójának“, s csak azután nyitottam meg a hozzászólásokat. A végén nemcsak a hozzászólásokat, hanem a kérdéseket is értékeltem, elvi problémákat ragadtak-e meg, előbbre vitték-e a vitát? Ezáltal a hallgatók már otthon igyekeztek problémákra bontani az anyagot, felkészülésük nem volt annyira mechanikus, s munkájuk némiképp megközelítette a szemináriumvezetőét. Rájönnek arra, hogy a marxizmust elsősorban s főként nem adatszzerűen kell tanulni.

Véleményem szerint a Tanszék szeminárium ellenőrző munkájának az a része, mely szerint minden szeminárium végén a vezetőknek jelentést kell adni a szeminárium munkájáról, nem jó, mert nem érik el nagy számuk miatt a kívánt célt. Ugyanis a jelentések legtöbbször figyelmen kívül maradnak, s a szemináriumvezetővel sem közöl semmit a tanszék az általános tapasztalatokból. Sokkal célszerűbb lenne nagyobb időközönként, például negyedévenként készíteni összefoglaló jelentéseket, melyeket a tanszék a saját tapasztalataival együtt összegezne és értékelné. Általános észrevételeit és javaslatait közölték a szemináriumvezetőkkel is. Így kevesebb lenne az adminisztráció, s munkánk tartalmasabb.

Keresni kell azon módszereket is, melyek szakítanak az előkészítőknél sokszor még meglévő „szábarágós“ módszerével és vezetésével. Ez nagyban függ a szemináriumvezetők felkészülésétől is. Meg kell szüntetni sok szemináriumvezetőnek azt a gyakorlatát, hogy az előkészítő anyagának feldolgozása nélkül jelenik meg a megbeszélésen.

Az új félév kezdetén az a feladatunk, hogy az orosz szak további jó eredményeket érjen el a marxizmus elsajátításában.

A beszámoló eredményei azt mutatják, hogy egyes évfolyamok (I., II.) egyes csoportjaiban vannak olyan hallgatók, akik nem úgy tanulják a marxizmust, mint amely arra tanít meg, hogy hogyan kell pártszerűen közelednünk az élet bármely jelenségéhez. Még nem értik, hogy az életben csak a marxista világnézet segítségével állapíthatjuk meg a helyes különbséget lényeges és lényegtelen között.

HIREK

Egyetemi és Főiskolai klub programtervezete. 1954. február 17., szerda: Strauss-est. 24., szerda: Csehov: Jubileum (Főiskolai DISZ). Március 3., szerda: Irodalmi est. 10., szerda: Opera lemez-est. 17., szerda: Szavaloverseny. 24., szerda: Konzervatórium növendékeinek hangversenye. 31., szerda: Munkácsy élete és művészete.

A Szegedi Tudományegyetem részéről az alábbiakban részületek jubileumi jutalmazásban: Déri Károly 25 év szolgálat után 932 Ft, Gránicz Balázs 25 év szolgálat után 600 Ft, Kiss István 25 év szolgálat után 1150 Ft, Mészöly Gedeon 50 év szolgálat után 3000 Ft, Lengyel György 25 év szolgálat után 1028 Ft, Miklós Károly 40 év szolgálat után 1890 Ft-ot.

Elméleti színvonalunk emelését segíti elő az

ANYAG-ADATSZOLGÁLTATÁS

SZEGEDI EGYETEM
A Szegedi Tudományegyetem, Orvosegyetem és Pedagógiai Főiskola lapja Szerkesztő: a szerkesztőbizottság
Kiadja: Az MDP Egyetemi és Főiskolai Pártbizottsága, a Tudományegyetem rektora, az Orvosegyetem dékánja, a Főiskola igazgatója, a DISZ és a Szakszervezetek
Telefon: 34-54

Csongrád megyei Nyomtatási V. Szeged, 1380
Felolvas vezető: Vincze György

Láttuk, hallottuk

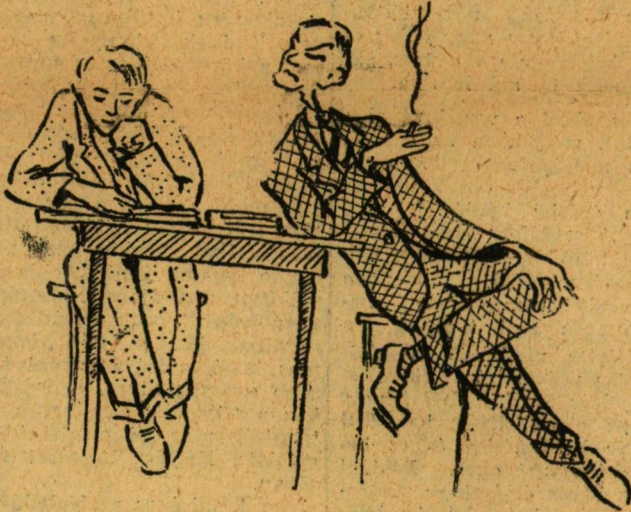
A Haladás SK új, a Honvédségtől átvett női kosárlabda csapata nem csak dobni tud kosarat, hanem adni is! (aki nem hiszi az próbáljon bekerülni ebbe a csapatba, vagy legalább is az edzésére — legyen szegény bármilyen tehetséges, komolytudású is — tapasztalni fogja!) Haladás! Ez nem jó irányban haladás!

Idill a klubban, avagy a „gyakorlat teszi a mestert“. Jöttek ketten a lány és a fiú. Félreeső sarokban ültek le egymással szemben, kéz a kézben és nézték egymást... Igen ritkán szóltak valamit. Kb. 12 perc múlva felálltak és kissé zavartan elmentek. Töprengtem; vajjon a negyven szeméretje bírta őket távozásra? Nem, ezt nem tudom! Két hét múlva ismét jöttek, mozdulataik elszántabak voltak és több mint fél óráig maradtak. És má...! Műsorunk (a rossz nyelvek megjelenésüket és otlétüket a Klubban műsorunknak nevezik) egész estét betöltö! „Vadul, némán“ fogják egymás kezét és nem törődnek a meghökkenő arcokkal, a gúnyos pillantásokkal, a hangorkánál és józólással... csak nézik egymást.

Rejtveny pályázatunk: Mit jelent



Csak átcusszám most az egyszer még.



Miért az a nagy magolás; úgy látszik mintha félnél is. En nem sokat tanultam, de kivágtam a rezet. Határozott fellépésem, még a profot is befolyásolta, a tudás látszatát keltette.

Egy előadó!?

Ami már most a probléma egészét illet, természetesen nem lehet feladat, hogy akárcsak vázlatosan is egy ilyen szűkre méretezett előadásban vele foglalkozzam, természetesen nem lehetett feladat, hogy a probléma komplex szumból egy nagyobb összefüggő részt kiszakítva tárgyaljak. Reménytelen kísérlet lenne az is, hogy ha egy lazszövetű vázlatban akarnám a probléma körülményeit megköveteltetni, nem foglalkozhatom az előadás keretében a problémát érintő alapkérdésekkel sem, nem törlekdehetem arra, hogy mintegy ismertetőül nyújtsak ezekről a kérdésekről. Az alapok megadása különben is iskolás módszer, szábarágós, aki hacsak valamennyire is ismeri az általam felvetett problémát kevés magyarazzal megérti, hogy egy-egy szűkebb összefüggés

tekintő apróságok, akárcsak vázlatos ismertetését is adjam. Ez nem lenne méltó egy egyetemi előadáshoz, csupán csak arra szorítkozhatom, hogy az előadásomban az anyag összefüggésének megértését a kétóra által nyújtott szerény keretek között természetesen ismervem ennek a nehézségeit is, de az erőmhez képest elősegítse. Ennek érdekében mulhatatlanul szükséges, hogy az anyag összefüggéseinek megértésének szempontjából az előadás visszanyúljon a megelőző óra anyagához, elkerülhetetlen ekközben, hogy hacsak vázlatosan is, ne ismételjék át néhány problémát a megelőző óra anyagából. Hozzátegy az előző óra vázlatos ismertetéséhez (ami körülbelül megegyezik a mostani előadásával). A csengő megszólal mindenki fölébred, vége az előadásnak. S. F.

SPORT

Hogyan készül a Haladás a labdarugó bajnokságra?

A labdarugó bajnokság megindulása nagy küzdelem egyre többet tesz fel a kérdést: hogyan szerepel majd egyetemünk csapaja, a Szegedi Haladás, az NB I-ben? A kérdés két szempontból is érdekes. Egyrészt azért, mert mindenki tudja, hogy a magyar sport színvonalának állandó emelkedése következtében az NB I-ben is még nagyobb küzdelem várható, mint eddig; a sikeres helytálas minden eddigi felmúló tudás, odaadó lelkesség eredménye lehet csak. Másrészt viszont azért is, mert a játékosok egyetemi dolgozók, akik közöttünk élnek és dolgoznak s akiket munkahelyükön, a műhelyekben, az intézetekben és a hivatalokban lelkiismeretes és felelősségteljes embereknek ismerünk meg. A választ a mérkőzések adják majd meg rövidesen. De addig is, ha tudjuk: mi történjen addig a sikeres szereplés érdekében. Erre vonatkozóan a csapat edzője Jery Rudolf, a sokszorosa válogató, a következőket mondja:

„A bajnokságra való előkészületek a Haladás szempontjából nem a legszorosabb körülmények között indulnak meg. Csak az előző évi bajnokság befejezése után dönt el a Szegedi Honvéd jogutódjának kérdése, ennek folytán a folyamatosság nem minden téren lehetett biztosítani. Az átmeneti edzés időszak lejárta, illetve január elején kezdődhetett csak meg. Emiatt hamarosan át kellett térni az aprózó edzésre, amely gyakorlatból, gyorsfutásból és különböző kiegészítő és szórakoztató sportokból áll. A hónap közepétől kezdve Balatonlelén az alapozó edzés fázisától részese került sor. A nagy hideg ugyan bizonyos nehézségeket okozott, mégis itt már meg lehetett kezdeni a szabályozási gyakorlatokat is. Sikeresen folyt az erőnlét megalapozás, célszerű munka s különböző figyelem fordítottunk az állóképesség megerősítésére. Az előkészületek útjára a Leléről való hazatérés után egyre fokozódott. Január 31-én került sor az első edzési mérkőzésre és ezek azóta is rendszeresen követik egymást. Ezekben a mérkőzésekben serkentem kapott különleges megbízást. Célluk elsősorban a megismerkedés volt. A nehezebb feladatok viszont most következnek. Eljutottunk abba az időszakba, amikor a csapatnak el kell érnie azt a formát, amely a bajnoki mérkőzések megvívásához elegendő.

De ugyancsak most kell kijáráni az egész csapat és az egyes csapatrészek stílusát is. A zord időjárás nem könnyíti meg ennek a problémának a megoldását. Egyenként nem lehet foglalkozni a játékosokkal, mindig az egész csapatot kell játszattatni, úgy hogy az egyéni foglalkozás inkább a mélyebb vonalon mozoghat csak. A hátralevő időben azonban megoldjuk ezt a kérdést is.

A továbbiakban Jery elvtárs vázolta, hogyan akarja összeharagolni az egyes csapatrészeket, miképpen szándékozik kifejleszteni a Haladás sajátos stílusát. Ezen a téren az adott körülmények között, rajta kell jenni, hogy a Haladás megtartsa a Szegedi Honvéd arányait: a terdületet és küzdőképességét. Erre minden lehetőség meg is van.

Szükséges azonban, hogy a terdület és a küzdőképesség megfelelő taktikai tudással is párosuljon. Nem elég, ha az egyes csapatrészek és játékosok csupán a pillanatnyi feladatok tudják megoldani, ragyobn átkezdni a küzdőképesség, átfogóbb helyzetfelismerést kell a játékosokban kifejleszteni. Fel kell számolni az a szabályozást, amely a múlt idényben nem egyszer jellemző volt, ragyobn térben érvényesülő taktikai húzások ismerését és végrehajtását kell elősegíteni.

Azaz a kérdéssel kapcsolatban, hogy az utánpótlás terén milyen lehetőségeket lát, Jery Rudolf ezeket mondja: „A Haladás az utánpótlás szempontjából igen jó helyzetben van — de csak akkor, ha fel is használja a természet adottságait. Az egyetemünk és a Haladás férfi hallgatói és dolgozói a Haladás adó utánpótlási alapja. Az a célunk, hogy a fiatalokat minél szélesebb alapon vonjuk be az aktív sportolásba, annál is inkább, mert a Haladás ezzei válik az egyetemi sport, közelebbről az egyetemi labdarugás igazi bázisává.“